

УДК 811.521/.581:378

DOI: 10.15587/2519-4984.2017.105429

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА АПРОБАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ЯПОНСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО МОВЛЕННЯ В МАГІСТРАТУРІ

© О. В. Асадчих

У дослідженні описано сутнісні характеристики експериментального впровадження системи формування академічної грамотності японського мовлення у майбутніх філологів, а також обґрунтовано адекватність методу експерименту для перевірки гіпотези дослідження. Висвітлено організаційні і змістові аспекти експериментального навчання студентів із використанням верифікаційних можливостей експерименту в дослідницькій практиці формування японської академічної грамотності у магістрантів університету

Ключові слова: студенти-японісти, організація і проведення експерименту, констатувальний експеримент, академічна грамотність японського мовлення

1. Вступ

Потреба людини бути багатогранною особистістю є природною для динамічного розвитку суспільства. У такому суспільстві ведення діалогу культур є неможливими без удосконалення мовної освіти. Нові реалії, що постають у контексті сучасної освіти, передбачають формування відповідної філософії сучасного науковця. У цій філософії наріжним каменем є опанування нових мовних знань, створення і освоєння методики навчання мов. Японська мова, інтерес до вивчення якої серед студентів мовних ВНЗ України зростає з кожним роком, потребує нових ґрунтовних досліджень у галузі лінгводидактики. Адже навчання мови Сходу є особливим процесом у зв'язку з відмінностями лінгвокультури її носіїв у порівнянні з українцями. Тому навчання японської мови є складною діяльністю для студента і відповідальним завданням для викладача. Це завдання набуває ще більшої значущості в академічному дискурсі, оскільки японське академічне мовлення має труднощі і особливості, які неможливо подолати без пізнання основ академічного стилю загалом і системної роботи з академічним мовленням зокрема.

2. Літературний огляд

Здійснено численні дослідження, які засвідчують прогрес у галузях:

– методики навчання класичних мов [1], проте засади методик навчання класичних та східних мов мають чималі розбіжності, що унеможливує взаємовикористання елементів кожної з методик;

– англійської мови для академічних цілей в Україні і за її межами, зокрема, з удосконалення писемного мовлення [2], в якому висвітлено лише навчання написання наукового проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою, а інші аспекти навчання писемного мовлення залишаються поза увагою;

– навчання академічного письма англійською мовою [3, 4], а навчання інших видів академічного мовлення, таких як читання, говоріння та аудіювання, не досліджено;

– формування англомовної академічної грамотності письма та читання [5] знову таки ж без урахування формування англомовної академічної грамотності говоріння та аудіювання, тестології [6], усного академічного стилю [7, 8], розроблено жанрову лінгводидактичну модель викладання англійської мови для науково-академічних цілей [9].

Проте усі дослідження проводилися на матеріалі класичних та романо-германських мов, а східні мови, до яких належить і японська мова, залишаються поза увагою науковців.

Зважаючи на значний інтерес наукової спільноти до проблем навчання мови, констатуємо, що досі питання дослідження комплексної системи навчання академічного японського мовлення у вищій школі не порушувалося. Окрім того, навчання академічного мовлення в Україні дотепер здійснюється без урахування умов конкретного академічного середовища, без програмної упорядкованості курсів, часто є справою викладачів-ентузіастів. Отже, давно постала потреба:

- 1) систематизувати процес навчання японського академічного мовлення;
- 2) інтегрувати види мовленнєвої діяльності, цілі науково-дослідницької праці студентів;
- 3) спрямувати навчання у предметне поле магістерського дослідження;
- 4) передбачити перспективу виходу молодого науковця у міжнародний япономовний академічний простір;
- 5) сформувати досвід обміну знаннями у наукових статтях, виступах на конференціях, захистах результатів дослідницької діяльності.

3. Мета та задачі дослідження

Мета дослідження – експериментально перевірити ефективність методичної системи інтегрованого навчання японського академічного мовлення майбутніх філологів у магістратурі.

Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

- 1) зробити огляд організації експериментального навчання;

2) сформулювати критерії ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення;

3) провести констатувальний етап експерименту.

4. Організація методичного експерименту

Для проведення експериментальної перевірки ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення було обрано класичну трьохетапну організацію експерименту, згідно з якою експеримент відбувається на констатувальному, формуальному і контрольному (статистичному) етапах. Кожний з етапів був уведений до програми експерименту. Методологія експерименту була узгоджена з позицією визнаного теоретика оцінювання результатів наукових досліджень у дидактиці Валентина Полонського [10]. Спираючись на його висновки, визначено, що експериментальні результати вважаються достатніми за змістовним і ціннісним критеріями. Внаслідок експерименту повинні бути підтверджені теоретичні положення концепції інтегративної системи навчання японського академічного мовлення за критерієм змістовності. Практичні результати і рекомендації повинні бути актуальними, значущими і досі не опублікованими за результатами інших дидактичних досліджень. Внаслідок експерименту потрібно:

- описати й оцінити результати впровадження методичної системи в навчальний процес,
- охарактеризувати умови, в яких було отримано результати експерименту,
- представити дані про учасників, засоби і методи експерименту;
- окреслити межі застосування експериментальної методики.

На основі цих положень було сформульовано гіпотезу, мету і завдання експерименту, а також критерії визначення ефективності експериментальної методики.

Гіпотеза експерименту: результати формування академічної грамотності магістрантів залежать від впровадження системи, базисними компонентами якої є навчання японського мовлення у значущих ситуаціях японського академічного дискурсу.

Об'єкт експерименту – ефективність методичної системи формування академічної грамотності японського мовлення. При цьому «ефективність» як категорія узгоджена з класичним поглядом Володимира Блінова [11] *Ефективність* у дослідженні є характеристикою системи навчання за мірою її наближення до дидактичної мети. Навчальна система є ефективною, якщо вона достатньо наближена до поставленої навчальної мети.

Мета експерименту – підтвердження чи спростування гіпотези дослідження за допомогою методів природного і штучного експериментів, збору, систематизації, статистичного опрацювання, критичного оцінювання і теоретичного узагальнення експериментальних даних.

Завдання експерименту:

- виявити початковий стан навчальної практики японського академічного мовлення в університетах України;

- порівняти і систематизувати дані констатувального етапу;

- визначити умови проведення формуального етапу експерименту в контрольних та експериментальних групах;

- констатувати рівень японського академічного мовлення і мотивацію його розвитку у студентів експериментальних груп;

- впровадити інтегративне навчання в системі базисних інтегративних компонентів (BIC1, BIC2, BIC3);

- констатувати післяекспериментальний рівень японського академічного мовлення і мотивацію його розвитку у студентів контрольної та експериментальних груп;

- порівняти та проаналізувати результати формування академічної грамотності японського мовлення у студентів контрольної та експериментальних груп із використанням статистичних методів, критичного оцінювання, теоретичного узагальнення;

- оцінити ефективність інтегративної системи навчання японського академічного мовлення магістрантів-філологів за визначеними критеріями.

Критерії ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення. Вибір критеріїв ефективності методичної системи проводився згідно з метою і завданнями дослідження. Відповідність критеріїв до цілей дослідження означає вірогідність загальних теоретичних узагальнень і результатів експерименту. Оскільки основою дидактичної системи є сукупність причинно-наслідкових зв'язків у процесі навчання, визначено її ефективність, якщо є ефективними її частини, які функціонують як одне ціле.

Критеріями ефективності системи навчання японського академічного мовлення магістрантів визначено:

- ефективність її базисних інтегративних компонентів;
- ефективність етапів навчання;
- досягнення мети системного навчання.

З урахуванням гіпотези, мети і завдань експерименту складено програму експериментального дослідження ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення.

До програми було внесено послідовні дії, які необхідні для визначення очікуваних результатів і критеріїв перевірки гіпотези, досягнення цілей експерименту, вибору діагностичних інструментів (табл. 1).

Очікуваним результатом експерименту є принциповий вплив інтегративної методичної системи на:

- результати навчання студентів японського академічного мовлення;
- досягнення дидактичної мети – академічної грамотності магістрантів-філологів;
- позитивну мотивацію освоєння японського академічного дискурсу викладачами і студентами (магістрантами).

Окремо очікуємо досягнення розвивального ефекту, який проявляється у розвитку навчальних умінь магістрантів з японської мови, всебічному

аналізі мовних явищ, самостійності у виконанні завдань, поповненні лексики магістрантів одиницями академічного мовного дискурсу, розвитку уяви,

пам'яті, розширенні фонових знань з японської культури, логіці мислення у мовленні, критичності і послідовності викладу навчальної інформації.

Таблиця 1

Програма експериментального етапу дослідження ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення

1. Констатувальний етап (2008–2010 роки)	
Аналіз стану вивчення японської мови для академічних цілей в Україні	Аналіз практики викладання японського академічного мовлення
Виявлення початкового рівня академічної грамотності студентів (контрольний зріз)	З'ясування зв'язків і закономірностей явищ навчального процесу
2. Уточнення гіпотези експерименту (травень 2010 року)	
3. Формувальний етап (2011–2014 роки)	
Обґрунтування критеріїв ефективності інтегративної системи навчання	Вибірка та інструктування учасників експерименту
Забезпечення умов і проведення експериментального навчання	Фіксування і оцінювання даних експериментальних зрізів
4. Контрольний етап (2015–2017 роки)	
Опис і статистичне обрахування результатів експериментального навчання	Підтвердження чи заперечення гіпотези експерименту

5. Проведення констатувального етапу експерименту

На констатувальному етапі експериментальним шляхом було встановлено стан і умови навчання японського академічного мовлення, встановлено деякі закономірності, проаналізовано зв'язки між явищами навчального процесу. **Методами** цього етапу були анкетування студентів, інтерв'ю з викладачами японської мови в університетах України, аналіз досвіду їхньої професійної діяльності.

Для аналізу типового стану практики навчання обрано ВНЗ України, в яких вивчається японська мова і може впроваджуватися курс японського академічного мовлення. Було визначено, що курс японського мовлення з 2010 року в бакалавраті пропонують такі університети: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Харківський національний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, Львівський національний університет імені Івана Франка, Національний університет «Львівська політехніка»; в магістратурі – такі університети – Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київський національний лінгвістичний університет. Щорічний випуск студентів в середньому становить: із бакалаврату – 150 осіб в Україні; із магістратури – 85 осіб.

Збір даних проводився за щорічними опитуваннями, яке проводить уряд Японії за програмами моніторингу викладання та вивчення японської мови як іноземної в Україні. За результатами опи-

тування 2012–2014 років кожний другий випускник цих університетів скаржить на недостатньо вправні вміння щодо японської академічної грамотності. Такі дані представлені на сайті Японської Фондації [12].

Незалежне анкетування проведене в ході дослідження у 2009–2010 роках серед 387 студентів, які вивчають японську мову в ВНЗ Києва, Харкова та Львова, у таких університетах:

- Київський національний університет імені Тараса Шевченка (150 осіб);
- Київський національний лінгвістичний університет (99 осіб);
- Харківський національний педагогічний університет імені Григорія Сковороди (38 осіб);
- Інститут сходознавства і міжнародних відносин «Харківський колегіум» (25 осіб);
- Львівський університет імені Івана Франка (35 осіб);
- Національний університет «Львівська політехніка» (40 осіб).

Випускникам було запропоновано анкету. Найважливішими були відповіді на питання 5, 6 та 7, в яких потрібно було оцінити кількісно свої:

5. Рівень академічного мовлення: 1) відмінно, 2) добре, 3) задовільно 4) незадовільно
6. Рівень академічної грамотності: 1) високий, 2) середній, 3) низький, 4) незадовільний
7. Бажання і готовність навчатися японському академічному мовленню (*мотивація навчання*) (табл. 2).

Таблиця 2

Стан сформованості академічної грамотності за результатами анкетування студентів ВНЗ України

Рівень академічного мовлення	Рівень академічної грамотності	Мотивація до навчання японського академічного мовлення
1) відмінно – 0	1) високий – 0	Бажання і готовність навчатися японському академічному мовленню – 387 осіб.
2) добре – 10	2) середній – 31	
3) задовільно – 41	3) низький – 154	
4) незадовільно – 336	4) незадовільний – 202	

Відповіді студентів свідчили про слабе володіння японською мовою для академічних цілей на основі самооцінки, що перешкоджає їм здійснювати науковий пошук і грамотно представляти його результати. Проте відповіді показують, що у більшості з них є позитивна мотивація до навчання в японському академічному мовленні, оскільки багато студентів бажали б навчатися в магістратурі та аспірантурі японських ВНЗ.

У 2009–2010 роках проводилося опитування магістрантів-японістів Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Магістрантів першого року навчання на початку

першого семестру попросили охарактеризувати курс японського академічного мовлення, який вони б хотіли обрати. Характеристики потрібно було пронумерувати в порядку значущості (найважливіша – 12, найменш важлива – 1).

Запропоновані характеристики було укладено за критерієм відповідності академічної комунікації філологів-японістів, які здійснюють наукове дослідження, навчаючись в магістратурі університету. За результатами опитування 45 магістрів першого року навчання у двох академічних роках, було складено таблицю рейтингу характеристик навчання японського академічного мовлення (табл. 3).

Таблиця 3

Рейтинг характеристик навчального курсу японського академічного мовлення в магістратурі університету

Рейтинговий порядок	Характеристика навчального курсу	Кількість студентів
1	Спрямований на підвищення академічної грамотності, щоб уникнути неграмотного мовлення в академічному спілкуванні.	43
2	Організований навколо типових комунікативних ситуацій академічного мовлення (протягом навчання, на конференціях, у написанні і презентації наукового дослідження).	40
2	Що забезпечить грамотне написання магістерського дослідження.	40
3	Що забезпечить грамотне мовлення на захисті магістерського дослідження	37
4	Організований навколо жанрів академічного спілкування у ситуаціях поточного навчання (на лекціях і практичних заняттях)	36
5	Що вдосконалив академічне мовлення на конференціях.	30
5	Який навчає академічних жанрів мовлення, необхідних для успішного написання наукових статей.	30
5	Організований навколо академічного спілкування з колегами-науковцями з Японії.	30
6	Спрямований на вдосконалення усного спілкування.	29
7	Спрямований на вдосконалення писемного спілкування.	27
8	Організований навколо проблемних питань, цікавих фактів японської науки і культури.	20
9	Що вдосконалив академічне мовлення в листуванні, усному спілкуванні з викладачами в магістратурі	16

Цей рейтинг свідчить, що магістранти-філологи прагнуть не лише вдосконалювати академічне мовлення, щоб успішно закінчити магістратуру, але й повноцінно спілкуватися на всіх етапах наукової роботи, в програмах академічних обмінів, спілкуванні з науковцями з Японії, у типових комунікативних ситуаціях.

Крім того в 2008–2009 роках в таких університетах, як:

1) Київський національний університет імені Тараса Шевченка (14 осіб);

2) Київський національний лінгвістичний університет (10 осіб);

3) Харківський національний педагогічний університет імені Григорія Сковороди (2 особи);

4) Інститут сходознавства і міжнародних відносин «Харківський колегіум» (2 особи);

5) Львівський національний університет імені Івана Франка (2 особи);

6) Національний університет «Львівська політехніка» (2 особи) було проведено письмове інтерв'ю з викладачами японської мови, щоб з'ясувати стан

практики навчання академічного японського мовлення з погляду педагогів.

Викладачам було запропоновано у довільній формі (за правилами інтерв'ю) виконати завдання і відповісти на запитання.

Найважливішими були 6, 7, 8, 9 та 10 завдання :

6. Опишіть академічно грамотне мовлення філолога-японіста.

7. Висловіть вимоги до навчального курсу (підручника) японського академічного мовлення.

8. Оцініть свої викладацькі можливості навчити академічно грамотного японського мовлення ваших студентів (чого бракує і чому)?

9. Назвіть умови, за яких Ви могли б забезпечити студентам якісне навчання академічного мовлення.

10. Оцініть своє бажання навчати студентів академічного мовлення за експериментальними методиками (мотивація навчання).

За відповідями **32 опитаних викладачів** було виявлено типові вимоги до академічно грамотного мовлення студентів, до навчальних курсів, до умов викладання японського академічного мовлення, позитивна мотивація викладати японське академічне мовлення за експериментальною методикою (табл. 4).

Таблиця 4

Стан практики викладання академічного японського мовлення викладачів університетів

Вимоги до процесу навчання японського академічного мовлення стосуються:	Брак можливостей викладання японського академічного мовлення полягає у:	Мотивація участі в експериментальному навчанні японського академічного мовлення пояснюється
1) підручників, посібників, програм, які містять інтегрований навчальний матеріал академічного дискурсу; 2) навчальних курсів, які орієнтовані на оволодіння мовою наукового дослідження, академічного спілкування 3) залучення досвіду японських університетів у навчанні українських студентів	1) відсутності науково обґрунтованої системи навчання академічного мовлення, яка відповідає потребам студентів (магістрантів) 2) малій кількості або відсутності академічних годин для впровадження цілісного курсу у навчальних планах бакалаврату та магістратури 3) відсутності інтегративних моделей навчання академічного мовлення різними методами у різних навчальних формах	1) зацікавленістю викладачів у налагодженні спілкування з магістрантами для спільних наукових досліджень 2) заохоченням колег до участі у спільних проектах з магістрантами, які пропонують японські університети 3) бажанням вдосконалити педагогічні знання і вміння для проведення круглих столів, конференцій, захистів магістерських робіт

Виявлення початкового рівня академічної грамотності студентів (контрольний зріз) відбувалося у формі контрольного заняття

Таким чином перевіряли й оцінювали за 12-бальною шкалою:

1) повноту, достатність і відповідність добору і вживання мовних одиниць в академічному тексті (4 бали за завдання № 2 і № 4 разом);

2) нормативність сприймання і створення текстів японських академічних жанрів (4 бали за завдання № 1 і № 3 разом)

3) вміння розв'язувати комунікативне завдання в комунікативній ситуації академічного дискурсу (4 бали за завдання № 5).

За результатами контрольного зрізу виявилось, що в контрольній та двох експериментальних групах менше половини кількості магістрантів продемонстрували мінімальну перевагу для констатації академічної грамотності (8 з 12 балів за умови отримання хоча б 2 балів за кожний об'єкт оцінювання). Безумовно, такий рівень такої кількості студентів є незадовільним для виконання завдань, пов'язаних із здійсненням наукового дослідження та представленням його результатів в усній і писемній формах.

В ході констатувального етапу експерименту виявлено зв'язки між явищами навчального процесу, найстійкіші мотиви навчання і викладання японського академічного мовлення:

– головною причиною неуспішності розвитку японської комунікативної компетентності в академічній сфері є недостатня методична забезпеченість формування академічної грамотності й оволодіння студентом чи магістрантом академічним стилем японського мовлення у межах обов'язкового університетського курсу;

– курс академічного японського академічного мовлення не є обов'язковим (предмет класу А) в програмах для філологічних факультетів університетів України;

– відсутність у магістерських програмах університетів цілісного курсу японського академічного мовлення негативно впливає на рівень академічної грамотності і, як наслідок, зумовлює втрату академічної комунікативної компетентності;

– специфіка академічної японської мови не відображається системно у методиках навчання японської мови для академічних цілей;

– згасання позитивної мотивації вивчення японської мови серед студентів пояснюється тим, що навчання академічного мовлення не відповідає їхнім прагматичним потребам;

– позитивна мотивація викладання японської академічної мови серед викладачів спостерігається, якщо буде запропоновано інтегративний курс із врахуванням специфіки жанрів японського академічного мовлення;

– студенти і магістранти вважають свою академічну грамотність недостатньою або незадовільною;
– контрольний зріз демонструє низький рівень академічної грамотності у студентів контрольної та експериментальних груп.

Констатувальний етап експерименту дав змогу уточнити його гіпотезу.

Уточнена гіпотеза експерименту полягає у припущенні залежності між результатами формування академічної грамотності філологів-японістів і впровадженні системи інтегрованого навчання, у базисних компонентах якої відображено зміст, методи, форми навчання і комунікативну цілісність значущих ситуацій японського академічного дискурсу.

6. Результати дослідження

Відповідно до мети дослідження підсумуємо отримані результати.

1) Для проведення експериментальної перевірки ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення було обрано класичну триетапну організацію експерименту, згідно з якою експеримент відбувається на констатувальному, формуальному і контрольному (статистичному) етапах. Констатувальний етап тривав у період з 2008 року по 2010 рік, формуальний – 2011–2014 роки, контрольний етап – 2015–2017 роки.

2) Були сформульовані критерії ефективності інтегративної системи навчання японського академічного мовлення, а саме:

– ефективність її базисних інтегративних компонентів;

– ефективність етапів навчання;
– досягнення мети системного навчання.

3) За результатами проведення констатувального етапу експериментального навчання японського академічного мовлення майбутніх філологів в магістратурі було:

– зафіксовано проблеми процесу навчання японського академічного мовлення в університеті;
– встановлено залежність між методичним забезпеченням навчання і його результатами;
– виявлено зв'язки між явищами навчального процесу;
– зроблено аналіз початкового рівня японського академічного мовлення магістрантів;
– виявлено мотивацію до формування і розвитку академічної грамотності у магістрантів і викладачів університетів України.

7. Висновки

З вищезазначеного аналізу можна зробити висновки, що:

1) оскільки обґрунтовано особливості інтегративної системи і визначено критерії її ефективності, то завданням формуального етапу експериментального навчання може бути визначення критеріїв, за якими академічну грамотність студентів можна вважати сформованою, а їхнє мовлення – академічно грамотним;

2) в інтегративній системі навчання результат повинен оцінюватися як цілісна компетентність створення і сприймання жанрів академічного мовлення у значущих комунікативних ситуаціях.

Література

1. Шовковий, В. М. Методика викладання класичних мов [Текст]: метод. вк. / В. М. Шовковий. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2005. – 58 с.
2. Васильєва, Е. В. Навчання студентів мовних спеціальностей написання наукового проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Е. В. Васильєва. – К., 2005. – 24 с.
3. Короткина, И. Б. Академическое письмо: на пути к концептуальному единству [Текст] / И. Б. Короткина // Высшее образование в России. – 2013. – № 3. – С. 137–142.
4. Tarnopolskyi, O. B. Writing Academically: A Coursebook for Teaching Academic Writing in English to Students of Linguistic Tertiary Educational Institutions [Text] / O. B. Tarnopolskyi, S. P. Kozhushko, M. V. Rudakova. – Kyiv: Firma "Inkos", 2006. – 228 p.
5. Смирнова, Н. В. Академическая грамотность и письмо в ВУЗЕ: от теории к практике [Текст] / Н. В. Смирнова // Высшее образование в России. – 2015. – № 6. – С. 58–64.
6. Kvasova, O. G. Going for Degree. Professional English for Students of Linguistics [Text] / O. G. Kvasova. – Kyiv: Lenvit, 2012. – 167 p.
7. Бочкарьова, О. Ю. Характеристика англомовного методичного аудитивного повідомлення [Текст] / О. Ю. Бочкарьова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія. – 2005. – № 9. – С. 201–209.
8. Галанова, О. А. Обучение стратегиям ведения научной дискуссии [Текст]: мат. междунар. науч. конф. / О. А. Галанова // Теория и практика перевода и профессиональная подготовка переводчиков. – Пермь, 2002. – С. 109–113.
9. Яхонтова, Т. В. Основы англомовного наукового письма: навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців [Текст] / Т. В. Яхонтова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 220 с.
10. Полонский, В. М. Оценка качества научно-педагогических исследований [Текст] / В. М. Полонский. – М.: Педагогика, 1987. – 144 с.
11. Блинов, В. М. Эффективность обучения: методологический анализ определения этой категории в дидактике [Текст] / В. М. Блинов. – М.: Педагогика, 1976. – 189 с.
12. The Japan Foundation [Electronic resource]. – Available at: <http://www.jpff.go.jp/index.html>

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук, професор Любащенко О. В.
Дата надходження рукопису 16.05.2017*

Асадчих Оксана Висилівна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії, Інститут філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, бул. Тараса Шевченка, 14, м. Київ, Україна, 01601
E-mail: asadchih@gmail.com